

Boekverslag Het rookoffer (Tessa de Loo)

A. Administratief

De bespreking is gemaakt door

De precieze titel van het boek is "Het rookoffer"

De naam van de schrijfster is Tessa de Loo. Dit is een pseudoniem. Haar eigenlijke naam is: Johanne Martina Tineke Duyvené de Wit.

De schrijfster is afkomstig uit Nederland

Het boek is voor het eerst gepubliceerd in 1987. Ik heb de eerst druk gelezen.

Het is gepubliceerd voor de stichting van het Nederlandse boek ter gelegenheid van de boekenweek 1987.

Het boek telt 92 bladzijden.

De inleverdatum is 14-03-2000 en ik lever het in bij mevrouw van Vegchel.

Ik heb het internet geraadpleegd en wel de volgende pagina's.

- www.internetcollege.nl/verslagen/view.php3?id=4843
- www.internetcollege.nl/verslagen/view.php3?id=4598
- www.internetcollege.nl/verslagen/view.php3?id=480

B. Samenvatting

Deze samenvatting is gemaakt in de volgorde waarin de gebeurtenissen echt gebeurd zijn en niet zoals ze in het boek staan.

Barbara is lerares Frans. In haar klas zit een jongen, Guido, die te perfect en te mooi is om waar te zijn. Ze mag hem daarom eerst niet, maar dan raken ze aan de praat over het boek Chéri. Dit boek gaat over een jongeman, die een verhouding heeft met een oudere vrouw. Hij verlaat haar voor een leeftijdgenote, maar kan zijn ex niet vergeten en wordt doodongelukkig. Door de wederzijdse interesse in literatuur worden Barbara en Guido vrienden. Hij leent boeken van haar, ze bespreken ze en hij speelt stukjes na. Op kerstavond gaan ze dobbelen, wie een spelletje verliest moet iets uitrekken. Zo belanden ze samen in bed en begint er een liefdesrelatie, die niemand mag weten. Als Guido wordt geschorst wegens roken in de school, gaat hij overdag bij Barbara thuis zitten zodat zijn ouders er niet achter komen. Na drie dagen mag hij weer naar school, maar later wordt hij weer geschorst. Dit keer laat de school niets van zich horen en hij is daardoor erg chagrijnig. Er komt een lerarenvergadering en een stemming van de leraren om te beslissen of Guido weer op school mag komen. De leraren beslissen met één stem vóór dat hij toch nog examen mag doen. De beslissende stem komt van Barbara terwijl zij altijd actie heeft gevoerd tegen roken in de school. Dat wekt wantrouwen op, vooral bij Beverman een collega van Barbara. Hij heeft een oogje op haar en loopt de hele tijd achter haar aan. Op een schoolfeest wordt zij bijna door hem aangerand. Beverman heeft er de pest in dat hij de stemming heeft verloren en vertelt op de volgende lerarenvergadering dat Barbara en Guido een relatie hebben. Dit weet hij omdat hij na het schoolfeest Barbara op wilde halen voor een vroege fietstocht hierbij trof hij Guido op het balkon van Barbara's huis aan. Nu de relatie uitgekomen is laat iedereen haar links liggen en Guido komt ook niet meer bij haar thuis. Ze krijgt brieven vol klachten en beschuldigingen van boze ouders en vieze foto's met jonge mannen erop.

Boekverslag Het rookoffer (Tessa de Loo)

© havovwo.nl

Guido komt op een avond langs om te vertellen dat hij niet meer zal komen omdat hij moet leren voor zijn eindexamen. Op school negeert hij haar. Barbara wordt gedwongen ontslag te nemen. Een paar maanden later komt Guido langs om nog wat boeken terug te brengen. Hij voert een toneelstukje op uit Chéri, waar Chéri zijn oudere minnares verlaat. Guido blijft die nacht wel slapen, maar sluipt 's ochtends weg als hij denkt dat Barbara nog slaapt. Zo is de relatie ten einde.

Bij dit einde begint het boek eigenlijk.

C. Analyse

De titel "Het rookoffer" kan je op verschillende manieren verklaren.

- Met het rookoffer wordt Barbara bedoeld, omdat zij ten onder gaat aan de gevolgen van de relatie met Guido.
- Met het rookoffer wordt Barbara bedoel, omdat juist zij als tegenstander van roken, het opneemt voor een jongen die op school rookt.
- Met het rookoffer wordt Guido bedoeld, omdat hij voor Barbara op het balkon gaat roken waarbij hun relatie wordt opgemerkt.

Dit boek is geschreven in proza. Dit is zo omdat alle normale boeken in proza worden geschreven. Er is in dit boek duidelijk geen sprake van drama op poëzie. Ik vind het moeilijk om te zeggen of dit boek nou een roman of een novelle is. Ik zelf zou het dan toch een novelle noemen, omdat er niet echt een karakter verandering plaats vindt bij de hoofdpersoon en omdat er erg weinig personen in dit boek meespelen.

Personages

Hoofdpersoon:

- Barbara Rozenmeyer. Zij is lerares Frans en krijgt een verhouding met een leerling, Guido. Zij is de hoofdpersoon omdat het verhaal vanuit haar standpunt verteld wordt. Aan haar gevoel en aan haar karakter wordt het meeste aandacht besteed zij is daarom ook een karakter en geen type.

Bijpersonen:

- Guido Maenhout. Hij is een geniale leerling. Barbara krijgt een relatie met hem. Je zou hem ook als hoofdpersoon kunnen zien, maar het verhaal wordt echt vanuit Barbara verteld en Guido heeft hierin een hele andere rol. Daarom noem ik hem een bijpersoon. Je zou hem wel een karakter kunnen noemen want er komt wel meer dan één karaktertrek aan bod.
- Beverman. Hij is leraar aardrijkskunde en een collega van Barbara. Hij is verliefd op Barbara. Hij is een bijpersoon omdat hij niet het hele verhaal meespeelt. Hij is ook een type want er komt eigenlijk maar één karaktertrek aan bod en dit is jaloezie. Hij doet er alles voor om Barbara te krijgen hij verraadt ook de relatie tussen Barbara en Guido. Dit doet hij allemaal uit jaloezie voor Guido.

Boekverslag Het rookoffer (Tessa de Loo)

Tijd

- Het boek speelt zich waarschijnlijk af in de jaren '80, want toen werd in veel steden het roken op grote scholengemeenschappen afgeschaft.
- Tussen het begin en het einde verloopt één schooljaar. Eigenlijk is dit dus tussen het einde en het begin, omdat het boek verkeerd om loopt. Het boek begint met een nieuwe klas waar Guido inzit en eindigt als hij zijn examen heeft gehaald.
- Het verhaal is niet chronologisch verteld, omdat het begint bij het einde en eindigt bij het begin. In de hoofdstukken verloopt de tijd wel chronologisch.
- Ja, in het boek zijn er enkele flashbacks. Dit is dan niet zo zeer een gebeurtenis uit het verleden, maar er wordt dan even teruggedacht aan iets dat in het verleden gebeurde.

Vertelsituatie

- Je beleeft het verhaal door de ogen van Barbara.
- In dit boek is de personale vertelsituatie gebruikt.

Ruimte

- Er wordt geen plaats verteld waar het verhaal zich afspeelt.
- Er zijn wel twee ruimtes waar het hele verhaal zich afspeelt. Dit is de school en het huis van Barbara. Hier spelen de eerste ontmoeting, het uitmaken, hun gezellige avondjes, de verschuilpogingen van Guido, de openbaring van de relatie en allerlei andere handelingen af.

Opbouw

- Het verhaal is opgebouwd uit 12 hoofdstukken. Deze hoofdstukken hebben allemaal de naam van één of twee maanden. Er is bij dit boek geen epiloog en ook geen proloog.
- Omdat dit boek natuurlijk anders om is geschreven is het einde aan het begin. Dit einde is een gesloten einde, want de gebeurtenis waarover het hele boek gaat (de relatie tussen Guido en Barbara) stopt bij het einde. Guido heeft het uitgemaakt.

Thema

- Het centrale thema in dit boek is de liefde tussen een lerares en een leerling, dit is een onmogelijke liefde.
- Er zijn wel andere thema's aan te wijzen die een rol spelen in dit verhaal. Dat is bijvoorbeeld de jaloezie van Beverman. Ook angst speelt een rol, Barbara is bang over wat de relatie zal brengen en is bang dat het uit zal gaan. Wat dan ook gebeurt.

Boekverslag Het rookoffer (Tessa de Loo)

9. Taal (komt van bladzijde 53)

Verdoofd door de angstaanjagende intensiteit van de droom bleef Barbara liggen. Langzaam drong Guido's aanwezigheid tot haar door. Ze lag met de rug naar hem toe. De vorige avond bij haar thuiskomst lag hij in haar bed en sliep. Ze had neer staan kijken op het slapende gezicht, waaruit de eerste symptomen van mannelijkheid verdwenen leken. Zijn huid had de halfmatte gaafheid van die van een kind. Af en toe trilden zijn oogleden. De half geopende lippen leken verbazing uit te drukken over iets dat hij in zijn slaap zag. Zijn haar lag in een sierlijke krans rond zijn hoofd, alsof een schilder hem als model voor 'De slapende Endymion' had gekozen en alles zo geënceneerd had. Hij was een geschenk, door een mirakel in haar bed terechtgekomen.

Het kon niet anders of het zou slecht met haar aflopen, omdat ze aanvaard had alsof het haar toekwam. Behoedzaam als een moeder die over een ziek kind waakt was ze naast hem geschoven. Maar terwijl ze naar zijn ademhaling luisterde, schoof voor het beeld van de slapen het gezicht van Beverman, zoals het zich aan haar had voorgedaan op het moment dat hij het dicht bij het hare had gebracht, zeggende: 'Wij tweeën...' Met deze woorden, gonzend in haar hoofd, was ze in slaap gevallen.

Ik heb gekozen om te laten zien dat er in dit boek bijna alles heel duidelijk beschreven word. Dat is ook hier te zien. Verder bevat het boek niet zulk moeilijk taalgebruik, alhoewel er soms woorden gebruikt worden die wij zelf niet zo snel zouden gebruiken. Bijvoorbeeld geënceneerd.

Boekverslag Het rookoffer (Tessa de Loo)

D. Informatie over de schrijver

- Tessa de Loo is op 15 oktober 1946 geboren als Tineke Duyvené de Wit in Bussum. Na de middelbare school ging zij Nederlands studeren in Utrecht. Na de geboorte van haar zoon pakte ze haar studie weer op en begon met schrijven. Op dit moment woont zij in Portugal. In 1983 verscheen een verhaal genaamd 'De muzikles' in een literair tijdschrift, vanaf dit moment hanteert ze het pseudoniem Tessa de Loo. In 1983 verscheen ook haar eerste verhalen bundel 'De meisjes van de suikerwerkfabriek'. Hiervoor kreeg zij een Gouden Ezelsoor voor het best verkochte debuut. In 1985 verruilde zij het dorpsleven van Pieterburen voor het stadsleven in Amsterdam. Het eveneens gunstig ontvangen van haar eerste roman Meander (1986) was aanleiding om een boekenweekgeschenk te schrijven. Dit was het rookoffer dat in 1987 in grote oplage verscheen. Hierna verschenen nog
 - Het mirakel met de hond (novelle)
 - Isabelle (roman)
 - De tweeling (roman) hiervoor ontving ze de publieksprijs in 1994
 - Toen zat Lorelei nog op de rots.
- Overeenkomsten

Omdat er erg weinig over Tessa de Loo bekend is, is het moeilijk om overeenkomsten te ontdekken. Tessa de Loo wil haar verhaal vertellen uit het standpunt van de vrouw, daarom is het hoofdpersonage een vrouw. De vrouw staat dus degelijk centraal in dit verhaal en de auteur komt op voor de rechten van de vrouw. Waarschijnlijk is Tessa de Loo een feministe en schrijft zij daarom zulke boeken. Ook zou het kunnen zijn dat Tessa de Loo iets met buitenlandse talen en het buitenland heeft. Zelf woont zij in het buitenland en in dit boek is de hoofdpersoon een lerares Frans. Hier zou dus een overeenkomst kunnen zitten maar dit is wel ver te zoeken.

E. Mening

Het was februari en wij kregen te horen dat wij een boekverslag moesten maken. Het werd dus weer tijd om een boek te zoeken, dat geschikt was voor een verslag. Nou lees ik natuurlijk wel vaker boeken, maar deze boeken waren niet geschikt voor een verslag. Dus ik moest gaan nadenken over een boek. Zelf had ik echt geen idee en het kwam me dan ook goed uit dat wij met de hele klas naar de schoolbibliotheek gingen. Hier eenmaal aangekomen dacht ik: 'Ik zoek thuis wel een boek.' Maar mevrouw van Vegchel heeft mij toch nog een boek kunnen adviseren. Het boek sprak mij wel aan omdat het niet al te dik was en de titel nog lekker nietszeggend was. Ook leek het onderwerp mij wel leuk. Een liefde tussen een leerling en een lerares. Zelf hebben wij natuurlijk elke dag met leraren te maken en dan is het toch raar om over dit onderwerp na te denken. Ik dacht toen bij mezelf dat het best wel raar is. Je ziet jezelf of een klasgenoot namelijk niet zo snel met een leraar.

Boekverslag Het rookoffer (Tessa de Loo)

Toen ik begon in het boek had ik meteen al door dat er iets niet klopte, dit duurde een tijdje om het uit te zoeken, maar uiteindelijk was ik eruit dat het boek begon bij het einde. Dit leek mij wel grappig om is te bekijken, maar na een aantal bladzijden gelezen te hebben is de lol er van af. Ik heb toen het boek maar weg gelegd om een andere keer verder te lezen. Ik ben toen achteraan begonnen en zo van achter naar voren gaan lezen. Ik moet zeggen dat dit een stuk makkelijker leest en je het verhaal ook veel beter begrijpt. De taal die in het boek staat spreekt mijzelf niet zo aan er word bij sommige dingen te veel beschreven terwijl je bij jezelf denkt 'hup maak een beetje tempo'.

De hoofdpersonen waren ook erg vlak neergezet. Ik vind dat ik weinig van ze te weten ben gekomen. Ik zou ze nu ook niet duidelijk kunnen beschrijven. Terwijl alles zo overdreven duidelijk wordt beschreven weet je eigenlijk van de personen nog heel erg weinig. Ik vind dat de personen verder wel heel realistisch worden neergezet, je gelooft alles wel. Het is ook grappig dat de personen worden uitgelegd zoals Barbara (de hoofdpersoon) ze ziet. Zo wordt Guido (de leerling waar ze een relatie mee heeft) vol liefde beschreven. En Beverman (de collega die verliefd op haar is) met afschuw. Ook de manier waarop de personen met elkaar omgaan wordt op deze manier beschreven. Ik vind het jammer dat er zo weinig personen in spelen. Eigenlijk zijn het er maar twee die in een deel van het boek worden aangevuld met een derde. Als er misschien meer personen bij de gebeurtenissen betrokken werden zou het boek wat ingewikkelder worden, maar zo zou je wel bij het boek betrokken blijven. Ik was nu heel vaak de draad kwijt omdat je niet meer weet wat er nou beschreven wordt.

De beslissingen die de personen nemen vind ik in sommige gevallen wel goed, maar in sommige ook niet. Een goede beslissing vind ik bijvoorbeeld dat Guido wil stoppen met de relatie en dit ook zelf regelt. Hij vraagt hierover niks meer aan haar maar hakt zelf de knoop door. Daarentegen vind ik dat Barbara vaak te afwachtend is, zij laat het allemaal maar op zich afkomen. Ik zelf zou in dat soort situaties wat doen. Dit komt bijvoorbeeld voor bij de brieven en vieze foto's die zij allemaal krijgt. Zij doet hier verder niks mee. Ik zou er in ieder geval met iemand over gaan praten. En het aanklaarten bij het schoolbestuur. Ik vond dat de gebeurtenissen een beetje te langdradig werden beschreven, hierdoor was de spanning er af. De gebeurtenissen werden zo saai. Want het is natuurlijk best spannend als er een relatie tussen een leraar en een leerling groeit. Dit zou je dus ook op een spannende manier kunnen beschrijven, maar ik vind dat dat in dit boek te weinig wordt gedaan.

Ik vond het vertelperspectief wel oké. Er werd nu ook af en toe van de personale vertelsituatie afgeweken naar de ik vertelsituatie, dit gaf op zich wel een leuk effect. Maar het had ook helemaal in de ik vertelsituatie geschreven kunnen worden. Misschien dat je zo wat meer van haar (Barbara, de hoofdpersoon) te weten was gekomen.

Ik vond het boek echt heel raar opgebouwd. Je eerste gedachte is dat het wel leuk is. Maar als je dan eenmaal aan het lezen bent, begint het je te irriteren want er wordt over dingen uit het verleden verteld maar dit heb je dan nog helemaal niet gelezen. Als je het andersom leest komt

Boekverslag Het rookoffer (Tessa de Loo)

© havovwo.nl

het boek veel beter tot zijn recht. Ik zou niet weten wat het doel van dit boek is. Je wordt niet aangespoord tot iets. Het dient alleen maar als amusement.

Het boek voldeed absoluut niet aan mijn verwachtingen, ik had een veel spannender iets verwacht. Waar je wat sappige verhalen kreeg en allerlei meningen over dit alles en misschien ruzies over iets. Maar dat bleef uit. Het boek bouwt je spanning even op en dat komt er normaal een ontlading van deze spanning maar hier komt dat niet en zakt je spanning gewoon weer omdat er eigenlijk niets leuks verteld wordt.

Ik zou het boek eigenlijk ook niet aanraden, omdat er wel leukere dingen zijn om te lezen. Op zich is het wel een leuk verhaal, maar op de verkeerde manier vertelt. Er zit te weinig spanning in. Ik zelf hou erg van probleemboeken en ik dacht dat dit ook wel zoiets zou zijn, maar dat is het helemaal niet. De problemen komen wel maar de oplossing wordt meteen aangenomen of er wordt geen probleem van gemaakt. Dit is bijvoorbeeld zo met de ouders van Guido die hebben eigenlijk weinig op de relatie tegen. Als ze dit nou wel hadden gehad was er een probleem geweest en blijf je bij het boek geboeid. Zo ook bij de keer als Barbara te horen krijgt dat ze haar ontslag moet indienen. Hier maakt zij geen probleem van en doet dat netjes. Het zou leuker zijn als ze bijvoorbeeld tegen de directeur inging. Het grappige is wel dat er niet gebeurt wat je verwacht. Je verwacht dat de ouders van Guido een probleem van de relatie zouden maken maar doen dit juist niet. En je denkt dat Barbara het heel erg vindt dat ze ontslagen wordt, maar dit vindt ze niet.

Het is niet mijn bedoeling geweest om dit boek helemaal af te kraken, maar het trok mij persoonlijk erg weinig. Bij dit onderwerp had een veel leuker boek kunnen ontstaan, want het is voor ons (leerlingen) wel interessant. Jammer dat het boek ook zo'n rare volgorde had. Als dit anders was geweest was het al minder tegen gevallen.